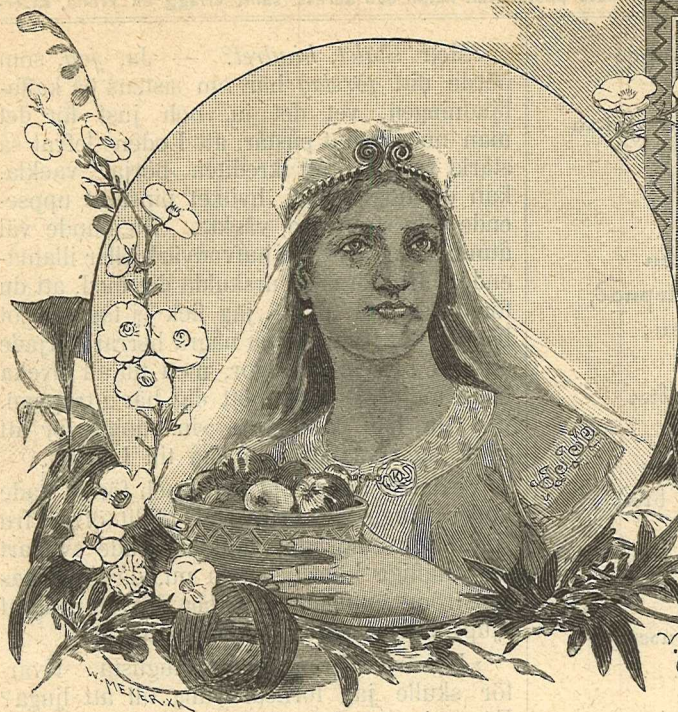




Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 5.

Måndagen den 30 januari 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: 8 Sturegatan 8 (ingång från Humlegårdsg. 19) Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 12 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 och 4-5.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgiri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	---	--	--	---



Ebba Henriette Munck.
Träsnitt af W. Meyer; efter fotografi af Gösta Florman.

Iduns qvinliga porträttgalleri.

4.

Fröken Ebba Munck.

Länge sedan är det en svensk qvinna låtit så allmänt tala om sig som på sista tiden fröken *Ebba Munck*. Också hör det ej till alldagligheterna, att en enskild svensk qvinna blir trolofvad med en kungason. En sådan tilldragelse måste väcka sensation. Ordet *mesallians* begynner bli föråldradt, de skarpa bördsskilnaderna börja försvinna — detta är ett för vår tid utmärkande faktum. Ett är ock säkert, det nämligen, att prins Oscar genom sin nu ingångna förbindelse, hvilken som bekant utestänger såväl honom som hans efterkommande från alla arfsrättigheter till svenska tronen, knutit ett ännu fastare band mellan Sveriges folk och dess konungahus. Redan förut allmänt aktad och älskad för sitt flärdfria väsen och sin humana tillgänglighet, är han nu på väg att vinna en popularitet, som väl torde varda bestående.

Och hvad fröken Munck beträffar, så torde alla, som känna henne, hennes blida väsen och uppoffrande menniskovänlighet, vara ense om, att hon väl förtjänat den lycka, som kommit henne till del, ej så mycket derigenom att hon vunnit en konungason, som ej fast mera därför att hon, trots fördomar och lagparagrafer, till make vunnit den man, som hennes hjerta utkorat. Vi äro ock öfvertygade om, att alla våra läsarinor i denna stund med oss hjertligen lyckönska de nyförlovade!

Om fröken Munck har på sista tiden i alla tidningar skrivits så mycket, att vi endast skulle nödgas upprepa hvad som är allmänt känt, om vi skulle gifva oss in på en dylik beskrifning. Vi nöja oss därför med att nämna, att hennes lif förflutit enkelt och flärdfritt, deladt mellan ett älskad hem och en mängd sjuka och hjälpbehövande, för hvilka hennes varma och rika hjerta ständigt varit öppet. Fröken *Ebba Henriette Munck af Fulkila* är af en ätt, som härstammar från Finland. Född år 1858 i Jönköping, der hennes fader, efter att på den militära banan hafva avancerat till öfverste, var postmästare och gift med friherrinnan Henriette Cederström, är hon således ett år äldre än sin blifvande make.

En nyhet beträffande fröken Munck, som vi hafva att meddela före hvarje annan tidning, är det porträtt, som pryder vår första sida. Det är verkligen det allra nyaste porträttet, till hvilket fröken Munck suttit för endast några få dagar sedan. Det är utgånget från hofphotografen Gösta Flormans atelier och skuret i trä af hr W. Meyer.



Misericordia!

Vimlande Drottninggata
ligger hvit och mjäll,
snöfall dalar deröfver
i tidig vinterkväll.

Brädschande skator trängas
i trottoarernas ljus,
och bjellerklangen från gatan
blandas med rösters brus.

Just der i gatuhörnet
i fladdrande lyktas sken
står lutad en trasig shepnad,
tryckt mot murens sten;

en qvinna i slitna paltor
och ögon af feberglöd
i stumma böner sträcker
skälfvande hand efter bröd.

Brädschande skator trängas,
glida så snabbt förbi.
Bjellerklangen och brusset —
bönerna dränkas deri...

* * *

Du kom der glittande, hurtig;
till skydd mot snö och vind
Din kappas ljumma zobel
smekte din unga kind.

Under din mössas skinnbräm
ett ögonpar, som log,
en mun, som valsen för dagen
till munter gnolning drog...

Du hejdas. Hur snabbt ur muffen
det glänsande myntet flög;
hur osedd trodde du icke
din gåfva ur handen smög!

Jag mötte din blick. Ett dunkel
i blåa ögon låg,
som hastigt sänktes i rodnad
att någon din godhet såg...

*Misericordia** i siden
och zobelbräm! Du bar
en qvinnas enkla hjerta
bland tusenden ensam kvar!

Johan Nordling.



Hos fru Haraldson.

Af Ave.

Så innerligt väl, att vi träffade dig
hemma, kära Ingeborg! Du kan
aldrig tro, hvad — —»

»Tag plats, Augusta! Fröken-Ella, den
här lilla mjuka stolen åt er! Ni ser blek
ut efter festen i går.»

Fru Haraldson var synbarligen glad öfver
besöket.

»Middagen — det är ju den du menar
— var ovanligt liflig, men jag kommer just
hit för att säga dig, innan du får höra det
af mindre välvilliga menniskor, att du väckt
stor ovilja genom din vägran att komma
dit. Du hade ju inte ens gifvit något skäl
för ditt afslag.»

»Jo, Augusta, jag skref, att jag var för-
hindrad att antaga deras inbjudning.»

* Barmhertighet.

»Men skälet, hindret? — Ja, jag, som
hörde ditt förslag här om sistens på kaffe-
bjudningen, vet det ju, och just för det
man nu allmänt påstår, att Lodéns lefvat så
starkt undan, att krediten börjar vackla,
kan du nog tänka, hvilket pinsamt uppse-
ende din frånvaro väckte. Du kunde väl
åtminstone föregifvit hufvudvärk eller illamå-
ende! Jag försökte urskulda dig med, att du
försträckt din fot — jag fick ej tag i något
bättre, när fruarna och några herrar började
ansätta mig med frågor, men till all olycka
hade major Robert mött dig här i trappan,
just då han kom från sin våning för att
sätta sig i vagnen och åka till Lodéns.»

Vexlande uttryck af harm och förakt hade
under Augustas ifriga tal glidit öfver fru
Haraldsons ansigte; hon kämpade synbart
med häftiga känslor, men nu, då Augustas
ordström äntligen tröt, låg der ett drag af
djupt vemod öfver Ingeborgs anlete.

»Jag är en fri menniska, Augusta. Hvar-
för skulle jag förnedra mig till att ljuga?
För mig är det alltid ett tillräckligt skäl,
om någon ej vill antaga en bjudning. Jag
både ger och förbehåller mig fullkomlig fri-
het i dylika fall.»

»Men det är oartigt, stridande mot god
ton och lefnadsvett; förlåt, att jag säger dig
det, Ingeborg!»

»Allt förlåtet! Men — ja, jag får väl
gripa till utlandet som sköld, om du skall
bli öfvertygad om, att vi svenskar, utan att
skada vårt anseende i — utländingens ögon,
gera kunde vara en smula mindre artiga.»

»Prat, Ingeborg!»

»Som du vet, har jag rest något och äfven
här ofta varit i tillfälle att umgås med främ-
lingar. Det säges om oss, att vi i regeln
förekomma vissa andra folk mera artiga
än sanna, mera höfliga än pålitliga,» sade
fru Ingeborg.

»Det må just fransmännen säga! Äro
de kanske bättre?» utbrast Augusta häftigt.

»Här talades ju ej speciellt om dem. Men
kom i håg, att vi svenskar vilja ju liksom
ha monopol på att vara ett folk af ära, tro,
heder och redlighet; sådant framkallar jem-
förelser.»

»Kan så vara. Men för att tala om när-
mare liggande ting — du kommer väl på
justitierådets bal i morgon?»

»Ja, det tänker jag.»

»Hör, Ingeborg, medan jag nu kommer
i håg att fråga derom! Är det verkligen
din afsigt att ej vidare bjuda Ulla hit?
Tror du det hjälper eller biter på en sådan
erkekokett? I går var hon mera firad än
någonsin, och en sådan drägt se'n! Direkt,
färdig, från Paris.»

»Många gånger har jag bedt min kusin
upphöra med sin ovärdiga, förnedrande
lek med sinligheten, men — — Fröken
Ella,» Ingeborg afbröt och vände sig till den
tysta unga flickan; »skulle ni vilja till edert
hem inbjuda qvinnor, hvilka genom drägt
och uppförande nedsätta vårt kön? Hur
kan en svensk qvinna, som borde veta,
hur väl våra penningar behövas i landet,
kasta ut summor till franska fabrikanter?
Skulle ni på sådant sätt kunna beröfva våra
egna sömmerskor en välbehöflig förtjenst?»

»Det tror jag ej, att jag kunde, fru
Haraldson.»

»Åh nej, i Ella har du en fanatisk an-
hängerska!»

Augusta log, men det låg något harmset
och otåligt i tonen.

»Augusta då! Du föreslog ju själf, att vi skulle be fru Haraldson afdöma tvisten.»

»Ja, men vi komma ju jemt från saken! — Jo du, Ingeborg, den här lilla idealisten hotar med att ställa till skandal i morgon afton. Georg — ja, du vet hvem det är — har fått den nycken att visa henne en påfallande uppmärksamhet, och nu förklarar den här lilla ungen, att hon ämnar säga: Nej, jag tackar! — ingenting mera, du! — när han bjuder upp henne.»

»Det undrar jag sannerligen ej på!»

»Gör du då det samma?»

»Naturligtvis. Den karlen kan ej ett ögonblick tvifla på orsaken, hvarför hederliga qvinnor draga sig för honom.»

»Ja, du kan göra hur du vill, Ingeborg, men sannerligen Ella får stöta sig med honom! Kom i håg, hur högt han står i samhället, hvilket inflytande han har, och att han är Gustafs förman! Gustafs befordran, framtid, vår hela ställning — skall Ella väl ha lof att sätta den på spel? Min man —»

»Augusta, anklaga ej din man för något så lågt som för lycksökeri och det till på en sådan väg!» afbröt Ingeborg med ovilja. »Ella är ej skyldig att offra sin sedlighetskänsla eller att betvinga en naturlig afsky för lasten genom att dansa med en sådan person.»

»Nå, så får väl jag vara så mycket älskvärdare då,» sade Augusta med utmanande retsamhet. »Han dansar förtjusande, förer en så, att man känner sig säker och tryggt för alla obehagliga händelser, och, som jag nyligen sade till Ella, män af hans skaplynne äro de älskvärdaste sällskapsmenniskor. Och mig har han ej gjort något ondt.»

»Mer än du anar, tror jag,» mumlade Ingeborg, som rest sig och gått bort till sitt blomsterbord.

Det blef tyst i rummet en minut; då vände Ingeborg sig hastigt om mot sina gäster.

»Skulle ni båda vilja åka ut med mig? Jag har något att uträtta hos några stackars flickor, som — men det är ej fråga om att ge dem pengar.»

Augusta hade nämligen tagit ut sin börs ur muffen.

(Forts.)

Från mitt fönster.

Det är en halfmulen dag, blott några grader under nollan och fullkomligt lugnt. Marken är betäckt med en fots djup nysfallen snö.

Rimfrost betäcker träd och buskar, hvilket gifver en imponerande, högtidlig prägel åt landskapet.

En stor halmkärve är uppsatt i en några alnar hög gran och en mängd sparfvar flyga under glädt qvitter till och ifrån den samma.

Vid trädets fot och till hälften skyld af en nedhängande gren ligger en katt i afvakande ställning, färdig att kasta sig öfver den första lilla sparf, som omisstänksamt vågar sig fram att tillvarataga de korn, som ur kärven fallit ned i snön. Men en annan iakttagare har märkt kisses onda afsigt. Det är en nioårig pilt. Han är ej sen att springa efter sin pilbåge, spänna strängen och försigtigt på tå, men med af ifver glödande kinder och tindrande ögon, smyga bakom misse. Katten håller nu synbarligen på att välja

sitt offer, ty många små sparfvar hoppa omkring i snön, flitigt uppluckande kornen.

Kisse är riktigt »i valet och qvalet». Just nu står han i begrepp att kasta sig öfver den närmaste sparfven, då pilen kommer hvinande. Katten gör ett högt skutt och hastar med svansen i vädret och långa hopp bort från slagfältet. Gossen kastar pilbågen och förföljer hurrande fienden med snöbollar.

Du raske lille pilt, vakta dig att ej i en framtid spela kattens roll! Låt de svagare ostörda få njuta de häfvor, som blifvit dem beskärda! Blif nöjd med din lott och fika ej girigt efter det bästa! Det kan eljes hända, att du tomhändt blir bortjagad och ytterligare förföljd. Var nöjd med det lilla! Gå alltid glad och tacksam till ditt arbete och din enkla kost, liksom de små qvittrande sparfvarne till kärven!

A—d.



Böra barn lyda?

Genmäle * i en uppfostringsfråga.

Den förträffliga uppsatsen i ofvannämnda ämne kan ej annat än väcka beundran och bifall. Dock ingifver det en viss förvåning, att en så högtäckt, ädel och verkligt djupsinnig förf. velat taga i öfvervägande en af samhälls- och familjeupplösaren Strindberg framslungad lärosats som den, med hvilken den ärade förf. inleder sitt ämne. Strindberg äsyftar aldrig annat än att lösläppa mensklighetens onda böjelser och att redan hos barnet utplåna vördnaden för allt godt och heligt. Hvad skulle det väl blifva af barnen, om de i föräldrarna ej såge något annat än ett oheligt upphof till deras ofta nog sorgliga tillvaro på jorden? Menniskan är ju i försynens hand blott ett redskap till slägtets förökelse och upprätthållande, ej bör väl därför föräldrars förhållande till barnen vara nästan förödmjukande? De ha visserligen stora pligter mot de unga, men deras rättigheter böra ej heller vara alltför inskränkta. Framför allt måste far och mor vaka öfver, att barnens onda böjelser i tid varda förqväfda eller, så vidt möjligt är, åtminstone förmildrade. Detta kan emellertid icke alltid ske utan maktspråk eller t. o. m. straff; då barnen ännu äro för små att fatta förnufts-skäl, eller i en ålder då de redan blifvit besmittade af dåligt sällskap eller onda läror. För mycken stränghet alstrar hyckleri och falskhet; men om barnet ej ger vika för föreställningar och förnufts-skäl, ja, hvad medel återstår väl då annat än att låta dem erfara, att på synd följer straff af ett eller annat slag, vare sig att de beröfvas ett nöje, en fördel eller den ömhet de förut fått åtnjuta...? Det finnes barn så skeptiska och hånande af naturen eller ock förhärdade af ondt inflytande utom hemmet, att de vänjas vid eller skratta åt föräldrarnas »predikningar», som de pläga kalla hvarje vädjande till deras bättre känslor, och hvilka hvarken röras af en mors tårar eller en fars med sorg blandade vrede öfver deras fel och förvillelser. De sorgliga exempel vi haft på stöld i skolor, älskogslek mellan skolbarn, dryckenskap, cigarrökning och andra ännu värre hemliga olater att förtiga vittna sanner-

* Flere uppsatser angående den af fru Elna Tenow framkastade frågan hafva ingått till Red. Vi skola efter hand införa dem, men vilja, då uppsatserna härröra från »skilda läger», på förhand förklara, att vi ställa oss fullt neutrala. Red.

ligen antingen om slapphet i uppfostran, vår demoraliserande tidsandas förderfliga inflytande eller dålig lektyr å la Strindberg och hans gelikar. Barn äro ty värr inga englar, som kommit ned på jorden för att förljufva föräldrars lefnad; är det ej då dessas pligt att med hvarje tjenligt medel söka befordra kommande generationers framåtskridande i moralitet och humanitet? Kan detta mål vinnas genom mildhet, föreställningar och goda exempel, så vore det ju bäst. Men monne icke barnen, liksom plantorna i växtverlden, genom sin högst skiljaktiga natur och egenskaper fordra olika, fast än för hvar och en passande behandling, om de skola kunna utvecklas på bästa sätt?

Strindbergs joller om, att höflighet mot föräldrar eller andra menniskor skulle vara slaveri, är ej värdt att taga i betraktande. Hvad skulle väl sammanlefnaden blifva, om tjenstaktighet, höflighet och förekommande artighet slutligen vore endast en tradition? Vänlighet och deltagande för andra utgöra ju det rätta kännetecknet på en sant bildad och hjertegod person, och denna sanning kan ej för tidigt inpräglas hos de små, oftast rätt egoistiska och sjelfsväldiga menniskoämnen, som kallas barn.

Förlåt, ärade medarbeterska i Idun, om jag på minsta sätt missförstått er eller stött eder för hufvudet! Ni står så högt öfver mig som skriftställarinna, att jag endast kan försvara min förvägenhet att ingå i diskussion med eder genom att anföra, att jag varit i tillfälle till rätt mycken praktik i barnuppfostran. Med utmärkt högaktning

B. S.



Hemma och ute.

Förlofningen mellan prins Oscar och fröken Ebba Munck har nu blifvit verklighet. Den tillkännagafs i går söndag å Stockholms slott. De båda nyförlovade medfölja i dag h. m:t drottningen på hennes resa till England.

Drottningen afreser i dag måndag med extrafåg kl. 4 e. m. till England. H. m:t, som uppvaktas af hoffröken Märtha Ekestrå och kammarherren von Stockenström, åtföljes af prins Oscar och fröken Ebba Munck. För reseturen redogjorde vi i förra numret.

Riksdagen har åter sammanträd, och sedan nu genom högsta domstolens utslag 22 protektionister blifvit insatte på Stockholmsbänken, ter sig denna riksdag öfvervägande protektionistisk. Följden häraf blir antagligen, att det hittills följda s. k. frihandels-systemet kommer att utbytas mot ett genomfördt tullskyddssystem, särskildt hvad angår tull å spanmål, i främsta rummet råg. Den Themptanderska ministären har som bekant redan för någon tid sedan inlemnadt sin afskedsansökan och hittills kvarstått mera som en s. k. expeditonsministär. Hvilken som skall träda i spetsen för den nya, den protektionistiska ministären, är, då detta skrives, ännu ej känt, men man tager för gifvet, att det blir ingen mindre än h. högv. erkebiskop Anton Niklas Sundberg. Må hända är detta redan afgjort, då detta nummer kommer i våra ärade läsarinners händer.

I alla händelser motses naturligtvis resultatet af denna riksdag med stort intresse. I korta notiser skola vi meddela våra läsarinns det allra viktigaste af hvad som vid den samma kan komma att tilldraga sig.

Doktor M. Salin, den kände och framstående läkaren, ämnar företaga en några veckors studieresa till England och Skotland. Han afreser i dag måndag, inbjuden af h. m:t drottningen att åtfölja det extrafåg, hvarmed hon afreser till utlandet.

Nordiska museet. Till förmon för Nordiska museets byggnadsfond kommer inom kort att anordnas en storartad bazar, i sammanhang med hvilken dr. Hazelius lär ärna utgifva en ny publikation af samma slag som »Saga». Den nya publikationen, hvars namn blir »Runa», har att mote bidrag från flere bland nordens mest framstående skalder och förfat-

tare, bl. a. af Topelius, Ibsen, Viktor Rydberg, Snoilsky, Wirsén m. fl. Dessutom kommer »Runa» att förses med talrika illustrationer.

Höjden af nyfikenhet eller — något annat. Hos vår framstående hoffotograf hr Gösta Florman skedde i början af förra veckan inbrott, tydligen i afsigt att öfverkomma fröken Ebba Muncks fotografi. Försöket misslyckades emellertid.

Stanley är ett namn, välbekant för alla våra läsarinor. Den nitiske forskaren och djerfve upptäcktsresanden befinner sig sedan mer än ett år till baka inne i det innersta Afrika. Om han emellertid lever eller är död — derom svärfar man för närvarande i den pinsammaste okunnighet. Rykten om hans död hafva som bekant flere gånger varit i omlopp, men man har ej gerna velat sätta tro till dem. Nu tyckes dock hvarje tvivel vara häfdt. Sjelfva Kongoregeringen håller det nu för sannolikt, att Stanley med samtliga sina följeslagare omkommit af hungersnöd. Förr eller senare skola väl ock ty värr bekräftande underrättelser härom anlända.

Presidenten Garfields moder har affidit, enligt hvad ett telegram från Newyork meddelar.



Skiftning.



i lekte det hemma i bygden
på blommande äng, i skog.
O, aldrig jag glömmet ditt öga,
hur drömmande vänt det log!

Så strålande lifligt, så trofast
det hvilade på mig då —
en himmel med djupaste blånad
och skimrande solken på.

Hur värmdes ej då mitt sinne
af oskuldsfull, fager blick —
ett bud från en själ, der synden
och sorgen ej fäste fick.

*

När solen en majqväll dalat
och värregn på grönskan stänkt,
jag drömfull i hägen ofta
på därande ögon tänkt.

* * *

Se'n dess mången blommig sommar
har dödats af vinterns snö;
du lemnat din barndoms lekar
och blifvit en fullväxt mö.

Hur gladdes jag ej, när jag hörde,
jag skulle dig återse;
hur skulle på nytt jag ej värmas
af ögon, som soligt le!

Men ack! du var ej den samma. —
En docka med modets prål,
och blicken, den forna, varma,
så kylande kall som stål!

Hvad har då dig världen gifvit,
som röfvat den värma bli?
Mönn' tomhet i hjertat, som speglas
i ögonens stålkalla frid?

Erik Modin.



Qvinnors anställning i franska statens tjenst.

Den ansedda tidningen *Economiste français* meddelar i ett af sina senaste nummer en mängd intressanta uppgifter om qvinnans anställning inom olika grenar af den franska förvaltningen.

Postministeriet försökte 1877 för första gången att använda fruntimmer såsom skrifbiträden vid postkontoren i Paris. Försöket lyckades förträffligt. Sedan post- och telegrafverken sammanslagits, har antalet qvinliga biträden betydligt ökat. Som föreståndare och biträden vid mindre post- och telegrafstationer hafva sedan 1870 flere fruntimmer varit anställda. För närvarande uppgår antalet qvinnor, anställda i franska post- och telegrafverken, till öfver 5,000. Den lägsta lönen är 800 francs och den högsta 4,000 francs. I Paris äro 900 qvinnor anställda vid nämnda verk; deraf äro 278 sysselsatta vid postsparkassorna, 134 vid räkenskapsföringen, 450 vid expedierande af postförsändelser och telegram och 30 vid kassorna. Dessutom förekommer en mängd extra biträden. För att blifva anställd fordras en ålder af 18 till 35 år — vid telegrafen endast 16 till 25 — och en examen. Lönerna vexla mellan 1,000 och 1,500 francs; efter 30-årig tjenstgöring erhålles pension.

Inom finansministeriet är ett litet antal qvinnor sysselsatt med afskrifvandet af den stora hufvudboken, som består af en mängd band och måste finnas i dubbla exemplar.

Jernvägsbolagen hafva anställt fruntimmer som skrifbiträden, i synnerhet för att försörja hustrur, enkor och döttrar till jernvägstjenstemän. De qvinliga biträdena användas för bokförandet af aktier och obligationer, afskrifter, uppsättande af listor m. m. Dessutom är en mängd qvinnor anställd vid biljettförsäljningen, vid banvaktartjenster m. m.

Den franska banken sysselsätter sedan lång tid till baka fruntimmer, omkring 400 till antalet, samtliga hustrur eller flegtingar till embetsmännen. De erhålla tre till fem francs om dagen, användas i tryckerierna, vid räknande och bokförande af sedlar och värdepapper m. m.

Vid *Crédit foncier* hafva qvinnor fast anställning och samma rättigheter som de manliga biträdena. Der äro 200 qvinnor anställda med 800 till 1,800 francs i lön. De skola undergå ett slags examen, och anhöriga till tjenstemännen hafva företräde.

I *Crédit Lyonnais* hafva 100 qvinnor fast anställning; dessutom användes en mängd såsom extra biträden. En tredje bank, *Société générale*, samt telefonbolaget sysselsätta äfven qvinnor.

Vid alla de nämnda embetsverken och bolagen tillsammans användas emellertid icke på långt när så många fruntimmer som vid undervisningen. Oafsedt 30—34,000 andliga »syster» äro öfver 35,000 qvinnor anställda vid lägre och högre flickskolor. Lägger man härtill dem, som gifva privatlektioner eller äro anställda som lärarinnor i familjer, så visar det sig, att 70,000 eller, om man medräknar »syster», öfver 100,000 qvinnor egna sig åt undervisningen. Bland männen är det, äfven om man räknar lärare vid högre skolor, universitet och medlemmar af andliga ordnar, högst 90,000, som sysselsätta sig med undervisning.



Detta nummer utgifves, med anledning af prins Oscars förlofning med fröken Ebba Munck, i dag måndag i st. f. om fredag. Vi hafva vidtagit denna förändring, på det Idun måtte blifva i tillfälle att före någon annan tidning meddela sina ärade läsarinor det allra nyaste porträttet för dagen.



Fosterdottern.

Skiss af ELNA TENOW.

Då jag går förbi den mäktiga byggnad, som sträcker sig längs Österfarimagsgade emellan Sortedamssöen och Botaniska trädgården i Köbenhavn, gripes jag alltid af ett underligt vemod.

Jag menar Kommunehospitalet.

Jag går långsamt förbi, seende upp mot de stora, alltid tomma fönstren, och min tanke formar sig till en bön för de arma, som lida

der uppe, min känsla till en tacksamhetssuck för att jag icke har någon af mina egna kära inom de mörka murarne.

En dag fästes min uppmärksamhet vid en högre qvinna — af drägt och hållning att döma tillhörande borgarklassen — som långsamt gick framåt mot den manliga afdelningen. Midt för den väldiga portalen stannade hon ett ögonblick, men gick förbi, vände så om med snabba steg, tvekade ännu en sekund och tryckte handen häftigt mot sitt bröst. Så försvann hon i det höga hvalfvet.

Hvem gick hon att träffa, en far, en bror eller kanske en ännu kärare? Hvarför tvekade hon att gå in? Väntade hon att möjligen mötas af den hemska helsningen: »Det är förbi.» Stackars qvinna!

Medan jag gick i dessa tankar, stannade en drok ett stycke från hospitalet. En man i sina bästa år steg ur och lyfte sedan ner en liten ungefär fyraårig flicka. Hela hans utseende bar prägel af denna osökta finhet, som är så svår att tillägna sig för den, som icke från barndomen inandats det förfinade heumets luft. Man spårade en smidig elegans redan i det sätt, hvarpå han ledde den lilla flickan, som, iklädd en liten natt ljusgrå vinterdrägt, hoppade bredvid honom med synbar brådska. Han gick med något sänkt hufvud, men då de närmade sig dörren till kvinnoafdelningen, höjde han hufvudet med ett kort kast, som ville han afskaka sig en tryckande tanke. Nästa ögonblick voro de försvunna.

Tanken på den elegante mannen och den lilla ljusgrå framdansande flickan utanför Kommunehospitalets port sysselsatte mig länge.

En slump satte mig någon tid derefter i besittning af deras historia eller rättare *barnets moders historia*. Den är en bland de tusende, men ändå icke alldaglig. Se här i korta drag dess innehåll!

* * *

Vi kalla henne *Guérita*. Hon var född af en fattig, olycklig moder, som nöd och förtviflan drefvo att lägga den späda lilla varelsen i den rika grosshandlarfruns armar med löfte att anse henne som död för sig för evigt.

I det rika hemmet växte *Guérita* upp. Hon var ett »kärlekens barn» och rikt utrustad till både hufvud och hjerta, som dessa oftast pläga vara, och allt hvad ömma och rika föräldrar kunde slösa på ett afgudadt barn, det fick *Guérita* i rikaste mått. Men det skadade henne icke, ty hennes själ hade en bottensats af allvar och ädelhet, som icke grumlats. Beundran och smicker gjorde henne icke högmödig, ty hon trodde det var kärlek och gaf det åter med kärlek, och rikedom gjorde henne icke hersklysten, ty hon viste icke ännu, att rikedom var makt, hon trodde den var lycka.

Men hon var också bara sexton år ännu. Då fördes hon ut »i lifvet», som det heter, och »lifvet» var lika skönt som hemmet; äfven der mötte henne beundran, rikedom och kärlek. Det var icke samma slags kärlek, som hon gifvit och fått af föräldrar och vänner, den var mycket större och skönare, och hon var lyckligare än någonsin.

Ingenting grumlade hennes lycka, ty då den »förtjusande lilla arftagerskan», som icke hade begrepp om förställningens konst, med strålande ögon såg den unge baron Waldemar nalkas och med ett tacksamt leende lade sin arm i hans, då såg hon icke den mörka blick i månet manligt öga och hörde icke den giftiga ton, med hvilken vänner och tanter hviskade bakom solfjädrarna: »Man skall få se, att den lilla blåögda oskulden kniper sig en

baron.» Allt detta hörde och såg hon icke, därför var hennes lycka så oblandad, hennes sinne så rent.

Oskulden hade knipit baronen, de voro förlofvade, men förlofningen skulle icke eklateras, förr än fästmannen återkom från Paris, dit han sändes af regeringen. Guérita var så ung, icke sjutton år ännu.

Då gick hon en afton på Östergade. Hon stannade framför ett af de lysande fönstren och betraktade en praktfull baldragt. »Den skulle Waldemar bestämdt tycka om!»... »Waldemar»... hennes tankar flöto ut i soliga drömmar, medan ögonen dröjde vid sidenets böljande veck och rosornas fina blad.

Hon kände, att någon närgånget betraktade henne, och såg upp. Der stod en tarfligt klädd kvinna och nästan slukade henne med ögonen. Guérita ville gå, men kvinnan tilltalade henne med ett tonfall midt emellan bön och befallning:

»Guérita! Jag är din mor. Jag har längtat efter dig i sexton år, jag uthärdar inte längre.»

Hon hade utsträckt armarne, men de sjönko slappa ned vid den unga flickans iskalla blick.

»Min mor! Ni min mor! Jag som har en mor så god och vacker! Någon annan vill jag aldrig ha.»

Dermed vände hon sig om och gick bort med snabba steg.

Det var första gången Guérita upplefvat något äfventyrligt. Hon gick och funderade på det hela vägen hem och upprepade för sig sjelf gång på gång, huru hon skulle berätta det för dem der hemma, så att det skulle låta mest sagolikt.

Men då hon inträdde i den praktiga, rikt upplysta salongen, der hennes »vackra» moder med ett kärleksfullt leende sträckte emot henne sin hvita ringprydd hand och drog henne till sig och smekte hennes friska röda kinder; då fadern kysste hennes panna och Waldemar räckte henne en doftande bukett af hvita rosor och slöt både henne och rosorna i famn — då kunde Guérita icke få det öfver sina läppar, att en fattig kvinna der ute i mörkret hade kallat henne sin dotter. Hennes äfventyr blef hennes hemlighet, den första hon någonsin haft, och den spann omkring sig en väf af tankar, som också blefvo hemliga, och hennes hjertas blomblad slöto sig öfver den mörka larfven, som lagt sig der inne.

Guérita hade aldrig tänkt sig möjligheten af, att hon skulle bli fattig och olycklig; nu tänkte hon ofta derpå och gräfd sig ned i tanken på nöd och sorg för att i nästa ögonblick njuta i fulla drag af sin lyckliga kärlek och af öfverflödet och lyxen i det rika hemmet, der den afgudade fosterdotterns minsta nyck var lag.

Mången afton, då föräldrarna trodde, att hon satt uppe på sitt rum och läste, skref eller ordnade sin toalett för aftonens bal, kunde Guérita, efter att i hast ha iklädt sig en gammal sliten och urväxt dragt, som hon funnit på vinden och hade gömd i sitt skåp, kastat en gammal sjal öfver axlarna och en halsduk på hufvudet, smyga sig sakta ut genom porten och ila bort till mörka, trånga gator, som hon aldrig förr hade beträdd.

Der gick hon gata upp och gata ned, tills kölden skakade hennes fina lemmar; så stannade hon här och der och betraktade fattig-folks lif genom spruckna källarrutor utan gardiner eller en instängd och ovårdad hökarbod, från hvilken oset af brändt fläsk, blandadt med den kvalmiga luften der inne, trängde ut till henne för hvarje gång dörren öppnades. — Hon såg magra och

bleka kvinnor der inne, som plockade fram några kopparslantor på den smutsiga disken, och den trinda, rödmosiga hökarfrun virade in en fläskbit i ett flottigt tidningspapper och räckte dem, eller små trasiga ungar sprungo med en tår grädde i en sprucken kopp och ett bröd under armen. Några voro blåbleka med håliga ögon, andra sågo friska och rökkindade ut; men det var icke så mycket hungern som icke mera trasorna och orenligheten, som afskräckte den unga flickan och kom hennes läppar att mumla:

»Nej, nej, jag kan icke, jag vill icke bli fattig.»

Hon ryste och hennes bara, blåfrusna händer skälfd under den gamla sjalen, och hon skyndade bort genom gatorna det fortaste benen buro henne, utan att se sig om, förr än hon var inne i sitt eget rum, hvars dörr hon reglade. Då slet hon trasorna af sig, som om de bränt henne, och kastade sig gråtande och maktlös ned framför soffan.

»Icke fattig! — aldrig fattig! — jag vill icke — jag vill icke» — framstötte hon emellan snyftningarna. —

En timme senare satt hon vid moderns sida djupt och mjukt inne i den plyschklädda vagnen, som ljudlöst gungade fram genom gatorna. Hon njöt af att känna det hvita, glänsande skinnets i sin ljusblå sidenpelis smeka sina nakna armar och hals och svepte den omkring sig ännu tätare, tätt, tätt intill det fina hullet — hon ville känna med hvarje nerv, att hon var varm och rik.

Så trädde hon in i balsalen; doften af blommor och parfymers slog henne till mötes, och männens blickar blixtrade i kapp med damernas juveler; då brunne Guéritas ögon, färgen gick och kom på hennes kinder, infall och klingande skratt rullade öfver hennes läppar, och hon var dubbelt skön, dubbelt firad och dubbelt afundad.

Men då Waldemar, medan dansen pågick, förde henne in i ett litet ensligt kabinet och i skyddet af en lummig palm drog henne ned vid sin sida, då slog hon häftigt armarne kring hans hals och brast i gråt.

Hon hade blifvit så excentrisk, så nyckfull och oberäknelig.

Då Waldemar rest, blef det annorlunda. Hon behöfde icke längre uppsöka de trånga grändernas mörka bilder, de kommo sjelfmant och trängde sig envist in mellan alla de ljusa taflo af rikedom och lyx, som omgäfvade henne och först och sist såg hon den torftigt klädda kvinnan med de sorgsna ögonen, ömsom bedjande, ömsom förebrående: »Jag uthärdar inte längre.» Så blef hon stilla, slutet och grubblande.

En afton, då hon kom ut från teatern, mötte henne på teaterhusets trappa, belysta af gasskenet, samma sorgsna ögon, som betraktat henne så bedjande på Östergade. Hon närmade sig gestalten, medan de andra stego upp i vagnen. — »Hvar bor ni?» hviskade hon. Kvinnan nämde en af de trånga gränderna... »i bakhuset, vindskammaren.»

»Guérita! Guérita!» ropade fostermodern. Den unga flickan sprang upp i vagnen, som hastigt rullade bort.

Åter gingo veckor under hårda själsstrider. Att den fattiga bleka kvinnan var hennes moder, derpå tviflade hon icke, och hade hon tviflat, så behöfde hon blott betrakta sin egen bild i spegeln, då hon kom hem en natt, utvakad och trött, och mörka ringar lagt sig under hennes stora ögon. Det var samma hopplösa blick, och hon tyckte sig alltid läsa i den: »Jag uthärdar icke längre.»

Men hon kunde icke dela sitt hjerta, det kände hon tydligt, det hade icke rum för både den fattiga modern och den rika modern, endera måste offras. Fåfångt rådfrågade hon sitt hjerta, det ville allt, och det ville intet.

Då vädjade hon till sitt förstånd, till sin pligt. — »Hvem behöfde henne bäst?» Der slutade hon. Den fattiga modern, den sjuka, den lidande. — Men skulle hon offra allt, skulle hon också offra *honon*? — *Allt* — eller intet!

Föräldrarna sågo hennes bleka kinder och sorgsna allvar och sörjde deröfver. Kanske längtade hon efter fästmannen. En resa till södern med ett par månaders uppehåll i Paris vore i alla händelser välgörande. Det trodde läkaren också. Så gjorde de afskedsvisiter hos sina vänner, gardinerna rullades ned och huset stängdes och lemnades i portvaktens vård.

De reste öfver Hamburg och skulle till en början stanna der ett par dagar. Trötta efter resan beslöto de att gå tidigt till sängs den första aftonen. Guérita omfamnade och kysste fosterföräldrarna med innerlig ömhet; med tårar i ögonen sände hon dem en sista slängkys i dörren.

Morgonen derpå väntade de länge på henne vid kaffebordet, men nåndes icke störa henne. Till sist gick dock modern för att se, huru det var med henne, men fann rummet tomt, sängen obegagnad och på bordet ett hopradsadt bref:

»Älskade föräldrar! Gud välsigne er för hvad ni gjort för mig! Sök mig icke, ty jag kan icke, vill icke finnas. Säg Waldemar, att jag skall aldrig, aldrig glömma honom, men han skall glömma mig och bli lycklig.

Eder Guérita.»

Häpnad och sorg förlamade de arma föräldrarna. Icke ett ord, icke ett spår, som kunde leda dem vid deras efterforskningar, hvilka också blefvo fruktlösa. En polisman trodde sig ha sett en ung dam liknande det uppgifna signalementet stiga om bord på ett fartyg, som afseglat till Amerika samma morgon.

Men det var icke Guérita, ty hon hade i en tjänstflickas simpla dragt åtföljt en ängare, som redan samma natt gått till Göteborg, och derifrån hade hon begifvit sig till Köbenhavn.

(Forts.)



Ur pressen.

En prinsessa om kvinnoemancipationen. Drottning Victorias dotter, prinsessan Heléne, gift med prins Kristian af Slesvig-Holstein, bevistade för en tid sedan vid den qvinliga högskolan i Egham af-täckningen af drottningens staty och höll dervid ett anförande, der hon bl. a. uttryckte sig på följande sätt om kvinnornas högre uppfostran:

»Det är icke längre nödvändigt att, som för femton eller tjugu år sedan, betona vigten af kvinnornas högre uppfostran. Det har tvärt om snarare blifvit af behovet påkalladt, att varna för det öfverdrifna framtidsperspektiv, som somliga måla ut för sig. Jag skulle vilja säga: må en kvinna aldrig glömma, att hon är kvinna, må hon aldrig glömma, att hennes största makt och hennes förnämsta prydnad ligger i hennes qvinlighet. Jag sympatiserar visserligen varmt med hennes sträfvande efter kunskaper och bildning, men jag vet, att den ärelystnad, som ofta kastar henne in på mannens område, många gånger kommer henne att underskatta värdet af de pligter, men äfven privilegier, som tillkomma kvinnan. Jag vill dock på intet vis härmed hafva sagt, att kvinnornas högre uppfostran och större bildning göra dem odugliga som husmödrar, och att kvinnor med nödvändighet äro dåliga hustrur och mödrar, därför att de läst Enklides och Tacitus.»



Tre gyllene regler för föräldrar att iakttaga vid barnens uppfostran.

(Insändt.)

1. Varen sjelfva sådana, som I önsken att barnen skola blifva!
2. Låten alltid barnen vara i ert sällskap, hemma och borta, så vidt det låter sig göra!
3. Vänjen barnen tidigt att bedja och arbeta!



Bildhuggaren.

En kärlekshistoria af M. A. GOLDSCHMIDT.

Bemyndigad öfvers. af C. Hrg.

På ett vackert landtställe i närheten af Lisabon bodde ett ungt äkta par. De lefde lyckligt tillsammans, men mycket ensamt, ty mannen var mycket svartsjuk. Han kunde visserligen säga sig sjelf, att det var utan skäl, men förmådde ej bekämpa den blandning af smärta, vrede och ångest, som uppkom i hans sinne, då en annan man såg på hans hustru, och som hon var af ett mildt sinnelag, fann hon sig för hans skull i att lefva afskild från världen.

Den ende, som kom i deras hus, var en helt ung bildhuggare, en barndomsvän till don Camillo — så hette den unge äkta mannen. Han var på sätt och vis postbud mellan dem och världen, bragte dem alla nyheter, men med munterhet och glädje, så att huset blef liksom ljusare, så fort han inträdde.

En dag medförde han en nyhet, som angick honom sjelf: han hade vid akademien vunnit första priset, han var på väg att bli en berömd man. Men genom det sätt, hvarpå han berättade detta, eller rättare, genom den blick han fäste på donna Antonia, förrådde han, att det var för hennes skull, han hade sträfvat, från henne han undfått sin hänförelse.

Don Camillo märkte ej denna hastiga, lidelsefulla, hängifna blick; men då donna Antonia mötte den, blef hon till mods, som om hela hennes förra lif varit en dröm eller ett misstag, som om hon aldrig älskat någon annan än den unge bildhuggaren.

Hon förutsåg, hvilken förfärlig olycka, som skulle uppstå, om hennes make någonsin upptäckte sanningen, och ehuru den våldsamt uppblossande kärleken kunnat bringa syndländskan att trotsa sin man och hela världen, insåg hon äfven, att hon blott en kort tid skulle kunna ega bildhuggarens hjerta och sedan bli honom en börda eller förbannelse; ty han var yngre än hon, och han borde, ansåg hon, vara fri och glad för att kunna fullfölja sin stora bana ute i lifvet.

Den häftiga strid, i hvilken hon kom med sig sjelf, och den stora smärta, som var en följd af, att hennes förstånd sträfvade att bibehålla herraväldet, kastade henne på sjukbädden, och till och med den omsorg, hvarmed hennes make vårdade henne, ökade hennes svärmod och smärta, så att hon dukade under för sjukdomen och dog.

Då den första sorgen lagt sig, började don Camillo undersöka hennes gömmor; ty ännu efter hennes död var han svartsjuk och kunde ej komma bort från den tanken, att hon burit på en hemlighet, som var kränkande för honom.

Men han fann intet, som bekräftade hans misstanke.

Derpå vände han sig till bildhuggaren och bad honom att efter minnet hugga en bildstod af marmor öfver donna Antonia.

Dertill var konstnären genast villig, och efter någon tids förlopp stod statyn färdig i hans atelier.

Då don Camillo såg den stå der, med ett leende och ett utryck, som om den lefde, sprang han emot bildhuggaren och skrek:

»Du har älskat henne!»

»Tig!» sade bildhuggaren och sköt honom undan.

»Och hon har älskat dig! Jag kan se det!» ropade don Camillo utom sig.

Bildhuggaren kastade sig med ett utrop i hans armar.

»Har hon! Då blir jag ännu en stor man!» — och sjönk i samma stund död till marken, träffad i hjertat af don Camillos dolk.



Till Lena — ck.

(Se Idun n:r 3!)

Goda Lena.

Ack! sök ej att arbeta bort våra små luggar och pannkrus. En hög, afsmalnande panna med slätstruket hår, är ju någonting så verkligt fullt! Fins någon intelligens, så visar den sig nog ändå.

Flere små snälla flickor.

De gustibus non est disputandum, det är på svenska uttydt: tyecke och smak kan ingen förta'.

Red.



Ny pristäfling

anordnas i nästa nummer. Till Iduns första pristäfling, för hvilken tiden utgår i morgon, hafva 20—30 täflingskrifter ingått. Resultatet af täflingen hoppas vi hinna meddela i n:r 7.

Stockholm den 30 jan. 1888.

Redaktionen.

Följetongen »En koketts bekännelser» (forts.) hafva vi på grund af brådskan med utgifvandet af detta nummer nödgats utesluta. Försättningen meddelas emellertid i nästa nummer. I stället hafva vi i dagens nummer intagit början af Elna Tenows berättelse »Fosterdottern».



Toaletten.

Oskyldigt hårfärgningsmedel. Lägga några qvittenkärnor i ett litet kärl och slå starkt, brunt tevatten deruti. Bestryk håret med en liten borste doppad i detta fluidum, och de grå hårstripporna skola liksom försvinna. Färgningen måste dock dagligen upprepas, ty medlet är ej radikalt. B. S.

Bostaden.

Att borttaga flottfläckar ur golf. Strö tjoekt med fin sand på fläcken, tag en gammal skosula och gnid hårdt både härs och tvärs; inom ett par minuter är fläcken försvunnen för alltid. B. S.

Klädedrägten.

För fläckars borttagande ur tyg meddelas följande verksamma medel. Man

blandar 1 del salmiakspit med 4 delar ljumt vatten. Om man nu tager en linnelapp, doppar den deruti och gnider fläcken väl dermed, skall denna snart försvinna och icke mer återkomma.

Huskurer.

Medel mot bleksot. Ett lod pulveriserad rabarber, 2 lod d:o jernfilspån blandas väl i ett kvarter god sirup. Af denna blandning intages en full tesked morgon och afton, sedan man förut druckit ett par glas vatten, med en halftimmes uppehåll mellan hvarje glas. Efter intagningen af moset bör man ej äta förr än en timme förlutit. Kaffe samt rökt och salt mat äfvensom potatis böra undvikas. Rörelse i fria luften är nödvändig; men romanläsning och öfverdrifven pianospelning böra reduceras. B. S.

Medel mot sömnlöshet. En bit kamfer af en linsärtas storlek upplöses i sockervatten, och tre droppar ether ihålles och omröres. Blandningen bör utgöra ett dricksglas, som man dricker ur, innan man går i säng. B. S.

Mot magsyra. En knifsudd dubbelt kolsyradt natron upplöses väl i ett halft dricksglas vatten och förtäres strax efter måltiden. Detta enkla medel underlättar matsmältningen och förekommer mängden krämpa. Man bör dock ej allt för ofta använda det samma. B. S.

Matlagning.

Kall citronpudding. 4 ägg vispas väl; derefter iröres 20 lod socker samt saften och det rifna skalet af 1 citron. 1½ kvarter grädde vispas till skum och iröres. Sist upplöses elfva kakor hvit gelatin i ½ kvarter vatten, men får icke koka. När denna lösning blir ljum, röres den hastigt i smeten. Allt slås sedan i en kall porlinsform, förut doppad i iskallt vatten, och ställes för att

kallna. Då puddingen skall användas, upphälvfves den på ett fat och garneras med vispad grädde och sylt eller vinbärgelée. Äfven röd säs kan användas härtill. Lotten.

En god och treflig efterrätt. Ganska stora äpplen skalas och kärnhusen urtagas väl. Sedan rullas de i skiradt smör, skorp mjöl och socker, hvarefter de läggas på ett fat eller en bleckplåt och insätts i ugn. Då de fått en gulbrun färg och blifvit väl genomstekta, äro de färdiga. De läggas nu på ett annat fat, och i hvarje äpple lägges litet sylt. Härtill vispas grädde. Lotten.

Billiga efterrätter. Falsk äggkräm. Ett stop söt mjölk, en skifva smör, vanilj och socker efter smak kokas upp och omröres flitigt; sedan ivispas 4 hela ägg samt 2 dessertskedar potatesmjöl. Det hela får endast »nätt och jemt» koka upp, så att det tjocknar. Krämen ätes kall och garneras med något sylt, som ej är för safrikt. Satsen är tillräcklig för 10 personer.

Trollkräm. Sex hela äpplen stekas i ugn, urkramas genom durchslag samt röras tillsammans med en riktigt frisk ägghvita jemte finstött socker efter smak. Massan bör röras minst en timme, ty ju längre den arbetas, dess mera växer den, tills den blir som ett litet berg. Bör uppläggas på geléeskål för att se smaklig ut.

Hexpannkaka. Ett kvarter grädde med litet socker, 2 jumfrur hvetemjöl, 4 ägg-gulor, 2 jumfrur skiradt smör samt ett kvarter vatten vispas efter hvar andra tillsammans. Af denna smet bakas tunna pannkakor, hvilka endast gräddas på ena sidan och derefter sammanrullas på pannkakslaggen. Uppläggas korsvis på ett fat.

Klenüt. Tag ett helt ägg och 5 gulor, socker efter behag och litet tjoek, söt grädde. Allt detta sammanvispas nu med en matsked konjak, ett par

kardemummor och det fint rifna skalet af en half citron. Sedan iröres så mycket hvetemjöl, att det hela blir en lös deg, hvilken derefter knådas och kafas ut på ett bakbord. Nu skär man fina remsor af degen, antingen med en knif eller bakelsesporre, formar deraf kran-sar eller kringlor samt kokar dem gulbruna i sjudande flottyr. Dertill kan användas antingen smör, gäsflokt eller välskiradt svinister. Dessa bakelser äro förträffliga och särdeles omtyckta af »skapelsens herrar». B. S.

Köket.

Mandelpudding (till buljong). 8 ägg, ½ Ⓢ söt-, 2 lod bittermandel, 1 kvarter skiradt smör, ½ Ⓢ socker, ½ Ⓢ rifvebröd. Äggulorna arbetas tillsammans med smöret, sockret och rifvebrödet samt all mandeln och röres väl åt ett håll, tills smeten blir hvit. Ägghvitorna, slagna till hårdt skum, blandas sedan i massan, hvarefter allt lägges uti en form, som är väl smord och beströdd med rifvebröd, samt kokas 2½ à 3 timmar på så sätt, att formen sättes i en gryta med vatten uti.

Obs! Kan äfven användas som efterrätt med sylt eller saftsås.

Augusta.

Mock-turtle. (Utmärkt köträtt.) Man klyfver och rensar ett kalvhufvud, ur-tager tungan och hjernan, hvarefter hufvudet kokas (detta bör ske dagen innan det skall användas). När det kallnat, skäres köttet i strimlor och tungan i skifvor. Af buljongen göres en brun säs (ej för tunn) kryddad med muskot och cayennepeppar efter smak samt en god del sherry eller god madeira. När säsen nu kokar, lägges köttet och tungan deri. — Frikadeller af ox- eller kalvkött, som äro brunstekta, i smör, små korfvor samt hårdkokta klufna ägg läggas varma i säsen, då den skall serveras. Augusta.

Engelsk ålbulljong är mycket närande och helsosam för sjuka. Man tager en liten ål, flår den och tvättar den omsorgsfullt, skär den sedan i stycken och lägger dem i en kastrull samt slår vatten derpå, så att det knapt står öfver bitarne. Nu ställer man kastrullen på elden, tillsätter salt, persilja, lök och kryddnejlikor samt skummar gång efter annan. Derefter skall soppan ytterligare koka långsamt, silas och fettat aflägsnas. Denna soppa har en smimig beskaffenhet, men kan likväl afredas med ett ägg.

Att förvara citronskal. Skalen skäras mycket tunt af citronen och läggas hvarfals emellan kross-socker.

Lotten.

Bakning.

Glas-kringlor. Till 1 kvarter söt grädde tages så mycket mjöl, att det blir en lagom deg att kaffa. Med en kaffvel slås sedan deruti 3/4 @ smör. Derefter utkafas degen mycket tunt och uttages med en degsporre i smala remsor, hvilka formas till ganska stora kringlor. Dessa doppas i »kristallsocker» och läggas på en smord plåt, som insättes i ugn, der de gräddas i lagom ugnsvärme.

Lotten.

Torreberga-kaka. 4 ägg, 4 matskedar socker, 3 koppar ljum mjölk, 2 @ mjöl, 1/2 @ smör, 12—16 kardemummo och litet russin eller korinter samt 1/4 @ pressjäst, som upplöses i litet af den ljumma mjölken, utgör ingredienserna. Allt detta arbetas mycket väl tillsammans, hvarefter degen hålles i 1 & 2 formar (allt efter storleken), som blifvit väl smorda och brödade. De sättas nu på ett varmt ställe att jäsa i 1 timme; öfverstrykas derpå med en äggula och insätts så i ugnen, der de tillå stå 1/2 timme. Derefter upphälfvas de på en mjuk kudde.

Lotten.

Inläggningar.

Ett enkelt sätt att förvara inkokningar (å la Dauvoe) af fisk, höns, etc. Sedan inkokning blifvit kall, hålles deröfver litet spritättika, så att den betäcker hela ytan och står 1 ctm. öfver den samma; härvid bör dock märkas, att geléet måste helt och hållet betäcka det inkokta. Inkokningen sättes sedan på ett kallt ställe och kan förvaras på detta sätt i flere månader. Dock måste man en och annan gång fylla på ättika, när den kan dunsta bort.

Inlagda gurkor. Inlagda gurkor blifva icke så lätt mjuka, om man till dem lägger ett stycke alun. Till ett fjerdels ämbar tager man ett stycke alun af en hasselnöts storlek. Medlet är oskadligt.

Hvarjehanda.

Fotogenlampors brännare och vekar böra skötas på följande sätt, om man vill, att de skola tjänstgöra väl. Brännaren skall alltid hållas ren och blank; annars blir ljusskenet matt, metallen tager till sig för mycket värme från lågan och lampan börjar ryka. En gång i månaden böra alla brännare kokas i en lösning af en dryg matsked soda och litet tvåll till 1/2 kanna vatten. Efter två till fyra timmar afhålls det smutsiga vattnet och ny varm lut af samma slag slås i pannan, tillräckligt för att täcka brännarne. Efter fem minuters kokning upptagas brännarne, sköljas i rent, varmt vatten och torkas väl med en mjuk trasa, innan vekarne isätts. Om vekarne suga till sig för mycket dam och smuts från oljan, och man ej behöfver nya, rengöras de genom kokning i vatten, blandadt med vinättika, och torkas väl innan de å nyo isätts. Har en veke tjänstgjort under en hel vinter, så duger han ej fram på våren, utan bör ersättas med en ny. Vekarne böra om dagen vara nedskrufvade något inunder brännarhylsans kant, till förekommande

af oljeutdunstning, och lampglasen böra täckas med hufvar e. d. för att hindra nedträngandet af dam. Den tid som användes på lampornas skötsel är icke förlorad; en lampas, som brinner lifligt och klart, är ju en mycket beaglig sak, men den, som lysar skumt och ostadigt, kanske också osar, är både föregärlig och skadlig.

S. D.

Läkareråd.

S. H. L. Började svedan i ögonen samtidigt med det utslag i ansigtet, hvaraf ni besväras, så är det möjligt, att svedan beror på utslaget, och i så fall bör behandlingen riktas mot detta. Fukta därför ansigtet 2—3 gånger dagligen med en lösning af borax (4 delar på 100 delar vatten) och pudra derefter rikligt med puder, talk eller vanligt potatismjöl, fint pulveriseradt, samt upprepa pudringen många gånger under dagens lopp. — Är åter svedan i ögonen af äldre datum, så är det sannolikt, att ni behöfver glasögon, och ni bör därför vända eder till en ögonläkare för att få edra ögon undersökta.

S—a S. Då ni »lider af så många krämpor, att det är eder omöjligt att upprepa dem», och då ni derför rådfrågat »en otalig mängd» läkare utan resultat, så kan ni väl ej begära, att vi utan undersökning skola kunna gifva eder ett samvetsgrant råd. — Det skulle mycket förvåna oss, om en menstruation af den beskaffenhet, ni skildrar, ej skulle stå i samband med något underlifslidande. Har ni verkligen fått en sådan upplysning af »fullt kompetent person, d. v. s. af en specialdist i underlifssjukdomar? Säkert är, att så ymniga blödningar som de, hvaraf ni besväras, och som hafva en sådan återverkan på hela organismen, i de allra flesta fall stå i samband med något underlifslidande. Skulle ej något sådant föreligga, så torde ni hafva de bästa resultaten att vänta af en konsekvent genomförd och af läkare ledd gödningskur. I alla händelser bör ni också försöka att kunna under sommaren komma till en för eder lämplig badort — hvilken afgöres bäst af en läkare, som haft tillfälle att noggrant undersöka eder. Vi afråda eder på det bestämdaste från giftermål, så länge edra krafter äro så ned-satta, som nu är fallet.

Ida 24. Om ni i öfrigt känner eder fullt kry, så skall ni ej oroa eder öfver er bleka hy, ty man kan vara frisk med bleka kinder och sjuk med rosiga. Troligen skulle ni dock kunna få litet mera färg, om ni hade mera tillfälle att vistas ute i det fria, och i längden kan det ej heller vara utan fara att hela veckan sitta inestängd; nog borde ni väl ändå kunna bereda er tillfälle till någon motion för hvarje dag? Med er diet är det allt skäl att fortfara, men ni kan gerna öka på mjölkkvantiteten.

S. W. E. 40. Om edert munvatten är ej annat än godt att säga. Fortsätt dermed! Men ni bör helst taga dubbel så mycket pulver för hvarje gång.

Lotta. Edert onda i ryggen står efter all sannolikhet i sammanhang med menstruationsrubningen. Iakttag stillet så mycket som möjligt under regleringen, kläd er varmt om underlif, ben och fötter och försök mot värken i ryggen 2 gånger dagligen dugliga froteringar med ett liniment af 2 delar kamferolja och 1 del balsambirkaolja. Ökas edert onda, så bör ni vara eder mans vilja underdånig.

Vilrådig matmor. Vi vilja afråda eder från att använda dylika ägg. Icke friska ägg i allmänhet kunna vara farliga för hvem som helst, och äro i alla händelser att absolut undvika för svaga magar.

E. A. T. Ni torde näppeligen kunna bli fullt qvitt edert onda. Försök emellertid de medel, som tillräds »Tyne» i n:r 2 och »Mary» i n:r 3! Ingrid desutom alltid ansigtet tunt med vaselin, innan ni vintertiden går ut i fria luften.

Frågväs. 1) Orsaken till, att edert hår faller utaf, är nog den ni antar, och derför bör ni i första rummet söka bot för eder bleksot. Hvad skötseln af ert hår i öfrigt beträffar, så förefaller det oss, som om de medel, ni använt, uttorkat edert hår, och beröfvat det samma dess naturliga fetthalt. Vi vilja därför råda eder att i stället helt enkelt använda en god olja, t. ex. mandelolja, till ingnidning en gång dagligen. Klipp desutom utaf härspetsarna en gång i veckan. 2) Enklaste sättet att »soignera» händerna är att tvätta dem i boraxlösning (1:20). Desutom kan ni försöka det gamla medlet att om quällarna inpudra dem med mycket fint hafremjöl samt ligga i handskar om nätterna. 3) Medel att borttaga fräcknar finnas nog, men som principen derför består i en afbösning af yttersta hudlagret, och för detta måls vinnande ganska starka och med biverkningar (inflammationer etc.) förbundna medel användas, så vilja vi afråda eder från att på egen hand och utan läkares öfvervakande experimentera med dessa såkter verkande. Alla andra mildare verkande medel äro mindre tillförlitliga och fordra i alla händelser lång tid för att verka. Ni kan försöka daglig ingnidning af såpsprit (1 del såpa löst i 2 delar sprit med tillsats, efter filtrering, af några droppar lavendelolja). När huden deraf börjar bli starkare rodnande och fjällande, måste ni pudra fitigt och vänta några dagar, innan ni på nytt börjar med ingnidningarna.

Anna Nosrep. För en sjukdom, som fortfarande så länge, och är så pass svårartad, som eder tyckes vara, ges det ej något »radikalmedel», som med ens häfver det onda. Ni måste nästa sommar och helst äfven derpå följande besöka Porla, Ronneby eller en kallvattenkuranstalt, ty ett lämpligt mineralvatten, bad, sjukgymnastik (och möjligen massage) i förening med passande diet är, hvad ni behöfver. Emellertid bör ni nu taga god motion, dock ej så stark, att ni känner er tröt, samt lefva af stärkande, men lättmält föda (hvad dermed förstås, hafva nog de förut rådfrågade läkare sagt eder). På morgnarna bör ni på fastande mage dricka 1—2 glas artificiell karlsbadervatten. Blir er afföring ej härpå bättre, så kan ni tillsätta en tesked konstgjord karlsbadervatten till vattnet. Ni bör i alla händelser ej vänta verkan förr än efter en tid. Med edra afförande piller bör ni vara mycket försigtig. I nödfall äro lavemang att föredraga. — Vidare vilja vi råda eder att begagna Roncegnovatten. Af detta sätter ni en matsked till ett glas mjölk eller vatten och dricker en dylik portion till hvarje måltid. Håll i öfrigt lynnet uppe och noppas på framtiden.

Vira. Försök att strax efter måltiderna taga 8—10 droppar utspädd saltsyra i litet vatten eller rödvin samt en timme efter måltiderna ytterligare samma dosis. Sök vidare att genom diet och lämpliga medel (se svar till Anna Nosrep) reglera er afföring. Skulle edert onda fortvara, så bör ni för ytterligare råds erhållande vända er till läkare (adr. Regeringsgatan 26 kl. 1/2 2—3 e. m.). Om denna adress kan ni och underrätta er nyss nämnda vände eller väninna.

Dagge. Se svar till E. A. T. i n:r 3 af Idun samt till »Tyne» i n:r 2 och »Mary» i n:r 3. Nummer för svar till »Frågväs» 2) i detta nummer!

Helene. Ni bör vända er till en specialist i näsans (och halsens) sjukdomar för att få uttrönt orsaken till ert onda, ty derpå beror ock behandlingen.

Ch. H. Det onda, hvaröfver ni klagar, kan hafva olika orsaker, och hvilken i detta fall föreligger är omöjligt att utan undersökning afgöra. Ni kan emellertid försöka att två gånger dagligen indrypa 2—3 droppar af: 5 centigram svafvelsyrad zinkoxid löst i 15 gram rosenvatten, samt att morgon och qväll tvätta ögonen med en mjuk, ren linnelapp, doppad i en ljum 4 % borsyrelösning. Hjelper ej detta, måste ni vända er till läkare, helst en ögonläkare. Dr — d.

Rättelse. I svar till Paula E—m i n:r 3 af Idun står: »köttmat (ej fint tillagad)», hvilket skall vara: »ej fett tillagad».

Brefläda.

A—d. Tack för det sända! Vi skola snart använda det. Välkommen åter!

E. W—m, Karlskrona. Andra profnumret är totalt slut. Vi kunna sålunda ty värr ej uppfylla er önskan.

V. i K. Mycken tack för er vänliga skrivelser! Vi hafva redan tänkt på ert förslag och komma nog med första att sätta det i verket. Tack för ert intresse! Alla, som önska få några frågor besvarade, ega rätt framställa dem till Red. af Idun, som så vidt möjligt vill besvara dem på nöjaktigaste sätt. Lotten, Helsingborg. Edra bidrag synnerligen välkomna. Hjärtlig tack och kom snart igen!

A. M. S. Vi hafva ännu ej hunnit taga del af ert senaste manuskript, men skola göra det med första.

—n, —s, —l. Edert synnerligen vänliga bref kan ej annat än på det innerligaste glädja oss, och edra erkännanden äro så mycket mera värda, som de komma »från det andra lägre» — ni förstår? — Bidraget, ypperligt, skall med nöje användas. Dykt är alltid på det högsta välkommet. Tack!

B. S. Eder täfningsskrift är nog framkommen, antaga vi. Alla täfningsskrifter öppnas på en gång efter täfningstidens utgång. — Synnerligt tacksam för edra bidrag! De äro alltid välkomna. Som ni ser, återfinnes ert »genmäle» i detta nummer.

Signe W. Eder uppsats hafva vi ännu ej hunnit taga del utaf, men skola göra det till nästa nummer.

H—a. Nej. Emma. Möjligen med någon omarbetning Redaktionen.

Innehållsförteckning.

Iduns kvinliga porträttgalleri: 4. Fröken Ebba Henriette Munk. Med porträtt skuret i trä af W. Meyer efter en fotografi af Gösta Florman. — Misericordia. Poem af Johan Nordling. — Hos fru Haraldson. Af Ave. — Från mitt fönster. Af A—d. — »Böra barn lyda?» Genmäle i en uppfostringsfråga. Af B. S. — Hemma och ute (notiser). — Skiftning. Poem af Erik Modin. — Qvinnors anställning i franska statens tjänst. — Fosterdottern. Skiss för Idun af Elma Tmow. — Ur pressen. — Tre gyllene regler vid barnuppfostran. — Bildhuggaren. En kärleks-historia af M. A. Goldsehmedt. Bemyndigad öfversättning af C. Hrg. — Ny pristäffing. — Toaletten. — Bostaden. — Klädedrägten. — Huskurer. — Matlagning. — Köket. — Bakning. — Inläggning. — Hvarjehanda. — Läkareråd af Dr — d. — Brefläda.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 11 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

Förlofvade.

Karl Ulander och Anna Berg.

Tillkännagifves endast på detta sätt. [125]

Vigde.

Gustav Berg och Elin Romare

den 25 januari 1888. [126]

Frans Josef Thulin och Lovisa Tjellman

Newyork den 31 december 1887. [127]

Födde.

En dotter. Sandruders prestgård d. 19 jan. 1888. [128] Ida och G. Guldbrand.

En son. Malmö den 23 januari 1888. [129] Pauline och Ch. Dahlander.

Döde.

Välborna fröken Agna Coyet

afstilla i Lund tisdagen den 24 januari 1888 kl. 9 f. m. efter ett långvarigt lidande vid en ålder af 47 år och 7 mån., djupt sorjd och saknad af släktningar och vänner. [130]

Att Fröken Amalia Fredrika Gödecke,

född den 15 april 1814, stilla afstilla i Stockholm onsdagen den 25 januari 1888 kl. 10 f. m. djupt sorjd och saknad af släktningar och många vänner, varder endast på detta sätt tillkännagifvet. [131]

PLATSSÖKANDE.

En ung flicka

med flerårig undervisningsvana äfven i språk och musik önskar nu eller till våren anställning i aktad familj såsom lärarinna; derjemte önskas, om tillfälle gifves, få biträda med skrifögromål. Svar märkt »—a —l» torde sändas till Iduns Redaktion, Sturegatan 8 (ing. fr. Humlegårdsgat. 19), Stockholm. [121]

För ett bildadt, musikaliskt fruntimmer med behagligt sätt, gladt lynne och kunnig i enklare matlagning sökes plats såsom värdinna eller sällskapsdam i ett bättre hem eller såsom biträde på kontor. På lön fästes blott ringa afseende, då hon i ett vänligt bemötande finner sin största ersättning. Svar till »B. B.» kunna inlemnas till Iduns Redaktion, Sturegatan 8 (ing. fr. Humlegårdsgat. 19), Stockholm. [118]

Vårdarinna.

Ett bildadt fruntimmer söker anställning som vår arinna i enklings hem, der uppväxande barn finnas. Den sökande har mångårig erfarenhet i barnuppfostran jemte ordnadhet af ett finare hem. I händelse af resa på kontinenten egas kunskaper i engelska och franska. Utmärkte rekommendationer finnas. Svar emottagas till den 15 febr. i bref till »Sally», Iduns Redaktion, Sturegatan 8. [117]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.
Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Plats som husfru

för en ungar eller enkling eller som sällskap i familj önskas af en duglig och bildad flicka. Goda rekommendationer kunna företes. Vidare upplysningar af Iduns Redaktion. [122]

Guvernantplats

sökes af ett yngre fruntimmer af god familj. Hon har mångårig undervisningsvana, är språkkunnig och eger god musikalisk bildning. Muntliga och skriftliga rekommendationer kunna företes. Härå reflekterande torde insända svar till »S. M.» under adress Iduns Redaktion, Stockholm. [112]

En ung flicka

önskar vara behjelpig med lexläsning eller ock att läsa med några mindre barn. Svar till »M.» å Iduns Byrå, Sturegatan 8. [114]

En bildad prestdotter

söker plats som värdinna och, om så påfordras, äfven som lärarinna för mindre barn. Hon eger mycken undervisningsvana samt presterar de bästa rekommendationer. Svar till »Maria», Iduns Redaktion, Stockholm. [120]

DIVERSE.

Liktornsoperationer.

Inväxta naglar, kylskador m. m. borttagas utan smärta alla dagar från kl. 11 till 4, helgdagar från kl. 9 till 11. Obs.! Besök göras i hemmen.

Fru A. Holmgren,
12 Sibyllegatan 12.

[116]

Prenumerera på Södertelgetidningen

GRIPEN,
tidning för Stockholms län och östra Södermanland,

hvilken år 1888 utkommer med sin åttonde årgång. Gripens sträfvan är framför allt att vara en god ortstidning. Gripen behandlar derför i främsta rummet ortens angelägenheter. Gripen meddelar snabba och rikhaltiga nyheter, både original- och »klipp». Gripen meddelar telegram om viktiga tilldragelser på andra orter. Gripen utsänder, när förhållanden der till ge anledning, Extrablad. Gripen vill under år 1888 öka sina meddelares antal och sporra deras verksamhet. Gripen har intressanta följetonger och lättlästa småskisser. Gripen vill — sist och bäst — framför allt annat vara en ärlig tidning.

Gripen kostar endast
för helt år kr. 4: 50
» 3/4 » » 3: 50
» 1/2 » » 2: 50
» 1/4 » » 1: 25
» månad » 0: 60

Prenumerera på Gripen!

[119]

Tidningskontoret

7 Sturegatan (föret n:r 5)

rekommenderar sig uti allmänhetens benägna ynnest. Emottager prenumeration å alla Stockholms tidningar, hvilka hemsändas gratis dels med egna bud eller, om så önskas, direkt från tryckerierna. Beqvämaste prenumeration. Emottager annonser till Stockholms Dagblad, Aftonbladet, Vårt Land och Svenska Dagbladet.

Lager af alla sorters utmärkt goda Parfymer, Eau de Cologne, Tvål, flere sorter, Bläck, Blanksmörja, Skrifmaterialier, Gratulationskort m. m., m. m. [93]

Till salu finnes:

Hos *Looström & komp.* och de flesta öfriga bokhandlare, häftad 9 kr., bunden 10 kr.:

Tredje betydligt tillökade upplagan utaf

Svensk-Fransk Ordbok

af
C. J. B. Berndtson. [91]

Ny ättika!

40 öre pr kanna!

Absolut ren! Stark! Klar!

Skånska Ättikfabrikens
Koncentrerade Ättika
å förseglade glasflaskor
å 1 krona

hos alla välfournerade specerihandlande i Stockholm.

I parti endast genom Skånska Ättikfabrikens agentur, Malmskillnadsgatan 46, Stockholm. [107]

Östgötakuriren

i Vadstena utkommer 3 gånger i veckan i stort sex-spaltigt format och kostar för hela året endast 5 kronor.

Obs.! Såsom mest spridd af alla tidningar i *vestra Östergötland*, egnar sig denna tidning **bäst för all annonsering** från främmande platser. Annonspriset är 10 öre pr petitrad.

Vadstena i dec. 1887.

[109] Redaktionen.

För Damer och större Barn.

Efter en förenklad, veritabelt säker metod, utan all profning, meddelar undertecknad noggrann undervisning uti Dam- och Barnkläders förfärdigande.

Metoden kan på kort tid läras af hvar och en, äfven den som förut ej befattat sig med sömnad, så att eleven på egen hand utan profning och på betydligt kortare tid än vanligt kan förfärdiga utmärkt välsittande kläder åt sig sjelf och andra. För personer, som endast för eget behof önska lära, kan kursen genomgås på 25 å 30 timmar.

Hvarje elev skall under lärotiden sy en klädning åt sig sjelf eller annan person.

Lektioner gifvas äfven uti elevernas hem åt kottierier om 4—6 damer.

Priset betydligt billigare, då flere förena sig om samma timmar. Tillklipping och hopträckling af kostymer verkställes fort och billigt.

Aug. Åströmmer, född Dahlbom.
Stockholm, Drottninggatan 24.

Obs.! Rekommendationer af framstående personer finnes i mångfald.

[95]

Obs.! 10 års praktisk erfarenhet fa metodens veritabla säkerhet.

P. G. BJURSTRÖMS

Bosättningsaffär, Lampmagasin och Konsthandel
51 Drottninggatan 51

Stor utställning och försäljning af alla slags
Bosättningsartiklar
Lyxartiklar
och
Konstföremål i alla möjliga branscher och former



I stort sortiment från enkla och billiga till de mest eleganta och dyrbara.
Allt till de billigaste priser.

[39]

General-Depôt

af Bengers

Normal-Ylle-Underkläder

för Herrar, Damer och Barn.
Normal-Lakan, Örngott, Kamelhärsfiltar och Åder-förbands-bindlar.

Platina-Lampa (luftrenande) och **Ozogen.**

En gros och detalj. — Kataloger och priskuranter gratis.
GÖSTA VIDINGHOFF,

19 Drottninggatan 19.

[113]

Praktiska skolan för flickor

börjar åter den 24 januari kl. 12 midd.

Undervisning meddelas i följande valfria ämnen: Klädes- och Lingesöm, Konstsöm efter mönster från Handarbetets vänner, Hvitbroderi, Knyppling, Filatguipure, Väfnad, Träsnideri och Matlagning.

Pris för helpensionärer 75 kr. i månaden,
» » utom skolan boende elever ... 100 kr. för år,
» » » » » 15 kr. i månaden.

Anmälan af nya elever hos undertecknade.

H. Mesterton,

A. Mesterton,

Upsala, Nedre Slottsgatan n:r 16.

(G. 10847 x 1)

[111]

Tvätt-Inrättningen

55 Nybrogatan. Billiga priser. Nybrogatan 55.
Obs.! Tvätt utföres äfven af härvarande ordentliga tvätterskor, hemtas och hemsändas, då adress uppgifves pr telefon 43 90 eller pr post. [74]

Skrif till

K. M. Lundbergs
Bosättningsmagasin
7 Storkyrkobrinken Stockholm Storkyrkobrinken 7
och begär profver och prisuppgifter
å Hvita väfnader till underkläder, Spetsar, Broderier, Duktyger, Handduksväfnader, Lakanväfnader och Sängkläder.

[22]

Obs.! Profver sändas på begäran
Möbelftyger.
Bostrom & Bostrom
Stockholm, 18 Drottninggatan 18.
Matfor, m. m.
Obs.! Billigaste priser.